

Zákon č. 37/1918 Sb. ze dne 13. listopadu 1918 o prozatímní ústavě. O národním shromáždění, ve znění zákona č. 271/1919 Sb.

§ 1

Národní výbor rozšiřuje se na 256 členů způsobem a dle klíče, jak vznikl Národní výbor. Tento sbor nazývá se Národní shromáždění.

§ 2

Týž způsob a klíč platí i pro doplňování Národního shromáždění, odpadne-li některý člen.

§ 3

Členem Národního shromáždění přestává být:

a) kdo ztratil svéprávnost,

b) kdo odsouzen byl pro trestný čin, který způsobuje ztrátu volitelnosti do obcí v Čechách, zbaven byl členství rozhodnutím Národního shromáždění. Rozhodnutí Národního shromáždění děje se dvoutřetinovou většinou přítomných.

§ 4

Národní shromáždění vykonává pravomoc zákonodárnou pro celý stát i jednotlivé jeho části a pravomoc dozorcí nad mocí výkonnou až do doby, kdy dle ústavy konečné sejde se a ustaví sněmovna vyšlá z voleb.

§ 5

Národní shromáždění vypracuje si jednací řád; dokud se tak nestane, platí jednací řád přijatý ve schůzi Národního výboru dne 9. listopadu 1918.

§ 6

Národní shromáždění je schopno jednati a usnášeti se, je-li přítomna alespoň třetina poslanců. Usnáší se nadpoloviční většinou přítomných. Přítomnosti alespoň dvou třetin poslanců a dvoutřetinové většiny přítomných jest třeba ke změně tohoto zákona, zákona o všeobecných právech občanů, zákona ze dne 9. listopadu 1918 o osobní nedotknutelnosti členů Národního shromáždění a k usnesení o vypovězení války.

K volbě presidenta a ke schválení mezinárodních smluv (10. lit. a) jest třeba přítomnosti nadpoloviční většiny poslanců a dvoutřetinové většiny přítomných.

Přítomnosti nadpoloviční většiny poslanců jest třeba k usnesení podle poslední věty § 11 a první věty § 16.

O presidentu republiky.

§ 7

Hlavou státu je prezident republiky, kterého volí Národní shromáždění (§ 6).

Úřad presidenta trvá až do doby, kdy podle ústavy konečně nová hlava státu bude zvolena.

§ 8

Je-li místo presidentovo uprázdněno, nebo není-li president s tím aby pro chorobu svůj úřad vykonával, přísluší výkon jeho práv vládě, která může jednotlivými úkony pověřiti svého předsedu.

Trvá-li taková choroba déle než měsíc, zvolí Národní shromáždění náměstka presidentova. Úřad jeho trvá, doku překážka neodpadla.

Pro volbu náměstka platí totéž, co pro volbu presidenta republiky.

§ 9

Prezident republiky nemůže býti trestně stíhán.

§ 10

Prezident republiky:

a) zastupuje stát na venek. Sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy. Smlouvy obchodní, dále smlouvy, ze kterých pro stát nebo občany plynou jakékoli břemena majetková neb osobní, zejména i vojenská, jakož i smlouvy, týkající se státního území, potřebují souhlasu Národního shromáždění;

b) je nejvyšším velitelem vší branné moci;

c) přijímá a pověřuje vyslance;

d) vypovídá podle usnesení Národního shromáždění válku a předkládá mu sjednaný mír ke schválení;

e) má právo veta proti zákonům (§ 11);

f) jmenuje vysokoškolské profesory, státní úředníky, soudce a důstojníky, počínaje VI. třídou hodnostní;

g) má právo prominouti nebo zmírniti tresty i právní následky trestného činu, odsouzení nebo trestu, jakož i naříditi, aby trestní řízení nebylo zahájeno, anebo zahájené trestní řízení aby bylo zastaveno.

Každý vládní úkon presidenta republiky vyžaduje k své platnosti spolupodpisu příslušného odpovědného člena vlády.

§ 10a)

Prezident republiky má právo býti přítomen a předsedati schůzím vlády, vyžádati si od vlády a jednotlivých jejích členů písemnou zprávu o každé věci, která náleží do oboru působnosti dotčeného člena vlády.

Má právo pozvati vládu nebo jednotlivé její členy k úradě.

§ 10b)

Prezident republiky občas podává ústně nebo písemně Národnímu shromáždění zprávu o stavu republiky. Doporučuje mu k úvaze opatření, která pokládá za nutná a účelná.

§ 11

Prezident republiky má právo zákon, usnesený Národním shromážděním, vrátiti s připomínkami do čtrnácti dnů ode dne, kdy byl dodán vládě.

Národní shromáždění zákon, prezidentem vrácený, opět projedná. Setrvá-li na svém původním usnesení za přítomnosti nadpoloviční většiny poslanců, musí zákon býti vyhlášen.

§ 12

Prezident republiky slíbí před Národním shromážděním na svou čest a svědomí, že bude dbáti blaha republiky a lidu a šetřiti zákonů.

Jak se vyhlašují rozsudky.

§ 13

Rozsudky a nálezy soudů vyhlašují se jménem republiky.

O moci výkonné a nařizovací.

§ 14

Moc výkonná a nařizovací přísluší vládě, jejíhož předsedu a členy (ministry) jmenuje a propouští prezident republiky.

Vláda volí ze sebe náměstka předsedova, který zastupuje předsedu. Kdyby ho ani náměstek nemohl zastupovati, učiní tak věkem nejstarší člen vlády.

§ 15

Předseda a členové vlády slíbí před Národním shromážděním na svou čest a svědomí, že své povinnosti svědomitě a nestranně budou konati a zákonů šetřiti.

Žádný člen vlády nesmí býti členem správní neb dozorčí rady akciových společností, nebo jednatelem společností s ručením omezeným, které podléhají dani výdělkové podniků k veřejnému účtování povinných.

§ 16

Vláda jest odpovědna Národnímu shromáždění, které může ji vysloviti nedůvěru. K usnesení je třeba přítomnosti nadpoloviční většiny poslanců a stane se prostou většinou hlasů.

Návrh na vyslovení nedůvěry musí býti podepsán nejméně stem poslanců a přikáže se výboru, který o něm podá zprávu nejdéle do osmi dnů.

Vláda může podati v Národním shromáždění návrh na vyslovení důvěry. O návrhu tom se jedná, aniž byl přikázán výboru.

Vyslovilo-li Národní shromáždění vládě nedůvěru, nebo zamítlo-li vládní návrh na vyslovení důvěry, musí vláda podati demisi do rukou presidenta republiky, který určuje, kdo vede vládní věci do ustavení nové vlády.

§ 17

Vláda sídlí v Praze. Rozhoduje ve sboru, jemuž přítomna musí býti, mimo předsedu nebo jeho náměstka, nadpoloviční většina členů vlády.

Vláda ve společných schůzích rozhoduje zejména:

- a) o vládních předlohách pro Národní shromáždění určených,
- b) o všech věcech politické povahy,
- c) o jmenování úředníků, soudců a důstojníků, pokud je vyhrazeno ústředním úřadům, neb o návrzích na jmenování funkcionářů, které je vyhrazeno presidentovi republiky.

§ 18

President republiky stanoví, po návrhu předsedy ministerstva, který z členů vlády (ministrů) řídí jednotlivé úřady, zřízené k obstarávání nejvyšší správy státní, a za ně odpovídá.

§ 19

Zákony budtež vyhlášeny do osmi dnů po uplynutí lhůty, v § 11 uvedené, neužije-li president republiky práva v prvé větě § 11 stanoveného. V případě uvedeném v poslední větě 11 budtež zákony vyhlášeny do osmi dnů po opětném usnesení Národního shromáždění. Podpisuje je president republiky, nebo jeho náměstek (§ 8), předseda o onen člen vlády, jehož úřad jest pověřen provést dotčený zákon.

Je-li místo presidentovo uprázdňeno, anebo pokud přísluší výkon jeho práv vládě (§ 8), podpisuje zaň předseda vlády.

Nařízení podpisují ministerský předseda nebo jeho náměstek a nejméně polovina členů vlády,

§ 20

Všecky akty moci výkonné a nařizovací dosud předsednictvem Národního výboru provedené se schvalují.

§ 21

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášky.